

ನೇಸರು

ತಿಂಗಳೋಲೆ
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

NESARU TINGALOLE

Vol X 10

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1996

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

'ನೇಸರು' ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳು		2
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಗೌರಿ, ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	● ರಮ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ	3
ಸಂದರ್ಶನ :		
ಕ್ರೀಡಾಪ್ರೇಮಿ ಶಂಕರ್ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಚೆ	● ಕೆ. ರಘುನಾಥ	5
ಲೋಕಲ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಸನಿಮಿಷಗಳು	● ಸ. ಬಿ. ಕು.	7
ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು	● ಕೆ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ	9
ಆನಂದ ಜೀವನದ ಗುಟ್ಟು (ಸಂಗ್ರಹ : ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ)		12
ಸಂಮೋಹಿನಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ -10	● ಡಾ ಉಷಾರಾವ್	13
ಕವನ - ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ	● ಯು. ಆರ್. ಆನಂತ ಮೂರ್ತಿ	15
ಸುತ್ತ - ಮುತ್ತ		15

The Mysore Association, Mumbai

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai-400 019.

Tel.: 402 46 47 • Grams: "KARUNADU"

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಗೌರಿ, ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ತಾ. 15-09-1996 ಭಾನುವಾರ ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಂದ ಪೂಜೆ ನಡೆಯಿಸಲಾಯ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಗೌರಿಗೆ ಆರತಿ ನಡೆದು ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗವಾಯ್ತು.

ತಮ್ಮ ಗಾಯನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸೊಗಸಾದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ವಿಜಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನನ್ನು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿದರು.

for National Integration ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಗಾಯನ ಸಮಾಜ, ಗಾನ ಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ರಮಾನಂದರವರು ಅಭೋಗಿ ರಾಗದ ವರ್ಣದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹಂಸ ಧ್ವನಿ, ಜಗನ್ನೋಹಿನಿ.

PROGRAMME IN NOVEMBER 1996
 2nd November 1996, at 7-30 p.m.
"Manthareya Antharanga"
 (ಮಂಥರೆಯ ಅಂತರಂಗ)
 A Play by Kalyani of Bangalore
 Concept by: S. Sandhya
 Enacted by: S. Manjula
 16th November, 1996,
 at 7-00 p.m.

Children's Day Programme
 Members whose children wish to participate in the programme are requested to contact:
 Association's Office : 402 46 47
 Ms. Pratima Rao : 415 37 33
 Ms. Bharathi Prasad : 605 47 83

ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ರಮಾನಂದರ ವೀಣಾ ವಾದನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಮಾನಂದ ಮೃದಂಗ ನುಡಿಸಿದರು. ತಾ. 16-09-1996 ಸೋಮವಾರ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಸಲಾಯ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಗೌರಿ, ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಗೆ ಆರತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ನಡೆಯಿತು.

ತಾ. 18-09-1996 ಬುಧವಾರ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ರಮಾನಂದರವರ ವೀಣಾ ವಾದನವಿತ್ತು. ಇವರು ಮೈಸೂರು ಲಲಿತ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ M. Music ಪದವೀಧರೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯ 'A' Grade ಕಲಾವಿದೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೈಸೂರು ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ಸಿ. ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯವರಿಂದ ಉನ್ನತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಸಂಗೀತ Spirit of Unity Concerts

ತಾ. 17-09-1996 ಮಂಗಳವಾರ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾಥನ್ ಇವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು ಸುಮಾರು 45 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರು.

FOR ALL YOUR DOMESTIC AND INTERNATIONAL TRAVEL ARRANGEMENTS
 CONTACT
AUGUST TRAVEL SERVICE

Agents For
INDIAN AIR LINES, EAST WEST, MODI LUFT & JET AIRLINES
REGD. OFFICE:
 3/15 ASHIANA, SECTOR 17, VASHI, NEW BOMBAY.
 PHONE: 768 25 91 * 768 25 58
 767 09 02
GRAMS: AUGTRASERV
ALSO AT:
 2/16, KABBUR HOUSE, SION (E), BOMBAY-400 022.
 PHONE: 407 29 84 * 409 35 73
 * 407 77 50

ಶ್ರೀ ಆರುಣ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ತಬಲಾ ಸಾಂತ್ಯ ನೀಡಿದ ಇವರನ್ನು ಶಿವಕುಮಾರ್ ಹಾಡಿದ ಧೋಂಡಿರಾಮ.

ಸಿಂಧು ಭೈರವಿ, ನಾಗಗಾಂಧಾರಿ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ರಾಗಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಲಾಪನೆ ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ವೀಣಾ ವಾದನ ನಯವಾಗಿಯೂ ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು.

ಭಜನ್, ತುಳಸಿದಾಸ್ ಭಜನ್ ಹಾಗೂ ಮರಾಠಿ ಅಭಂಗಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. 'ರಾಮರತನ್ ಪಾಯೋ, ಪಾಯೋರೇ ಮೈನೇ, ರಾಮ ಚರಣ ಸುಖದಾಯಿ', ಹಾಗೂ 'ರಂಗದೇ ಚುನರಿಯಾ' ಈ ಭಜನೆಗಳು

ರಂಜಿಸಿದರು. ಮಂಗಳಾರತಿಯ ನಂತರ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗವಾಯ್ತು.

ತಾ. 20-09-1996 ಶುಕ್ರವಾರ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಅರಿಶಿನ ಕುಂಕುಮ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ದೂರ ದೂರದಿಂದಲೂ ಆಗಮಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದಂತಿತ್ತು.

ಆ ದಿನ 'ಸಿಂಧು ಭೈರವಿ' ತಂಡದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. "ಗಜವದನಾ ಬೇಡುವೆ" ಎಂಬ ಹಾಡಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪುರಂದರ ದಾಸರ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ಕಲ್ಯಾಣಿ ರಾಗ ಧಾಯಿ ಹಾಡಿ "ನೀನೋಲಿದರೆ ಜ್ಞಾನ" ಎಂಬ ದೇವರ ನಾಮ ಹಾಡಿದರು. "ಕರೆದರೆ ಬರಬಾರದೇ, ಸಕಲ ಗ್ರಹಬಲ ನೀನೆ, ತಾರಕ್ಕ ಬಂದಿಗೆ" ಈ ದೇವರ ನಾಮಗಳು ರಂಜಿಸಿದವು. 'ಸಿಂಧು ಭೈರವಿ'ಯ ವಿದೇಶಕರು ಹಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ರಘುನಂದನ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಮಾ

ಸಿಂಧು-ಭೈರವಿ ತಂಡದಿಂದ ದೇವರನಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಇವರೊಂದಿಗೆ ಮೃದಂಗ ಬಾರಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ ಹರಿಹರನ್, ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೃದಂಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶ್ರೀ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಕಲಾವಿದರಾಗುವ ಅಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳಾರತಿಯನಂತರ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗವಾಯ್ತು.

ತಾ. 19-09-1996 ಗುರುವಾರ ಸಂಜೆ ಸಂಗೀತ ವಿಶಾರದ, ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತ ಪ್ರವೀಣ್ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶೈಲಿಯ ಗಾಯನ ನಡೆಯಿತು. ಇವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಗುರ್ಧರ್ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಪ್ರವೀಣ್ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೋಲಾಭಾಯ್ ದೇಸಾಯ್ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹಾಗೂ ಸಾಜನ್ ಮಿಲಾಪ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು 'ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ' ಎಂಬ ಗಣಪತಿಯ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೀರಾ

ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾಗಿದ್ದು ವೈ. ಬೇಹಾಗ್ ರಾಗದ ತರಾನ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದರು. ಇವರ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ವಾದನ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಷ್ಟೇ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಭಜನೆ.

ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ತಬಲಾ ನುಡಿಸಿದ ಇವರನ್ನು ಶಿವಕುಮಾರ್ ತಾಳ ಹಾಕಿದ. ಧೋಂಡಿರಾಮ್ ಇವರೊಂದಿಗೆ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಮೈತ್ರೇಯಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾ ವಿಶ್ವಲ್, ಹೇಮಾ ಶಂಕರ್, ಜ್ಯೋತಿ ಮೋಹನ್, ಇಂದಿರಾ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್, ಗೀತಾ ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರು ಮಧುರ ಗಾಯನವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದರು.

ಇವರಿಗೆ ಪಕ್ಕ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಆನಂದ್ ವೈಲಿನಂ ವಾದಕರಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ ವತ್ಸಾರವರು ಮೃದಂಗ ವಾದನವನ್ನೂ ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆನಂದ್ ಭೈರವಿ ರಾಗವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು.

ಗಣಪತಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿಯ ನಂತರ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗವಾಯ್ತು.

ತಾ. 21-09-1996 ಶನಿವಾರ 'ಕರಣ್ ಕಾಮತ್' ಕಿರಿಯರಾದರೂ, ಉತ್ತಮ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು. ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡರಾದ ಇವರು

ಶ್ರೀ ಕರಣ್ ಕಾಮತ್‌ರ ಭಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಇವರಣ್ಣ ದೀಪಕ್‌ರಿಂದ ತಬಲ.

ಸಂದರ್ಶನ
ಕ್ರೀಡಾಪ್ರೀಮಿ
ಶಂಕರ್ ಎನ್.
ಶೆಟ್ಟಿಯವರೊಂದಿಗೆ
ಒಂದು ಸಂಜೆ
 ● ಕೆ. ರಘುನಾಥ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ದಿಂದ ಬಂದ ಶೆಟ್ಟಿರಂದರ ಸಾವನಾನ್, ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಉಳಿದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ

ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ! ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಎಲೆಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಇರುವವರು ಅಪರೂಪ. ಅಂತಹ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶಂಕರ್ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿಯೂ ಒಬ್ಬರುಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಡೊಂಬಿವಲಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ರೂವಾರಿಯಾದ ಇವರನ್ನೂ 'ನೇಸರು' ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಅವರು ನಮಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಂದರ್ಶನದ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯ ಹುಟ್ಟೂರು, ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ : ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ಎರ್ಲಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮವೇ ನಮ್ಮೂರು. ತಂದೆ ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿರು. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಿಯ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕ. ಕನೇ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿದ್ದು. ಅಣ್ಣ ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂಬಯಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರಾಗಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಂಡರು.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಜೀವನಗಳು ಹೇಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡವು?

ಉತ್ತರ : ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎಲ್ಪಿನ್‌ಸ್ಟಾನ್ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ ಮುಗಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಲಾ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಆಗಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಬಂದ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸಾಹ ಗರಿಗೆದರಿ ವಿವಿಧ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮೂಡಿತು. ಫೂಟ್‌ಬಾಲ್ ಟೀಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತೇ?

ಉತ್ತರ : ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೇಯರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸುಧಾಕರ

ಸುವರ್ಣ ದೊರತರು. ಅವರೂ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಾದ್ದರಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಫೂಟ್‌ಬಾಲ್ ಟೀಮನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಕೀಪರ್ ಆಗಿ ಸೇರಿ, ನಂತರ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಮನೇಜರ್ ಆಗಿ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ಸೇವಾ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನೀವು ಡೊಂಬಿವಲಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ? ಇಲ್ಲಿನ ನಿಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವೀರಾ?

ಉತ್ತರ : ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಡೊಂಬಿವಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಕೂಡಲೇ ವೈ.ಎಮ್.ಸಿ.ಎ.ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್, ಈಜು ತಂಡಗಳನ್ನು ತರಬೇತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿವಿಧ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ರೀಡಾ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಕೋಚ್ ಆಗಿ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನೀವು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವೀರಾ?

ಉತ್ತರ : ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ನನಗೆ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. GIANTS INTERNATIONAL ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸೇವಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡೆ. ಗೋವಾದ ಪೊಂಡದಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟ್ರಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಭಾಗದ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ೧೯೮೧ರ GIANTS AWARD ದೊರೆತಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮಗೂ ಡೊಂಬಿವಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಕ್ಕೂ ನಂಟು ಬೆಳೆದದ್ದು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ? ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯನಾದೆ. ೧೯೯೩ರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್ ಆದೆ. ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಮಿತಿಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದೆ.
ಪ್ರಶ್ನೆ : ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳು.

ಉತ್ತರ : ೧೯೯೫-೯೬ರಲ್ಲಿ ಡೊಂಬಿವಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮಂಜುನಾಥ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್, ಕಬಡ್ಡಿ, ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಬಾಲ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮುಂತಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಸರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು ನನಗೆ ಅತೀ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳು?

ಉತ್ತರ : ಡೊಂಬಿವಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಾಲೇಜನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಜುನಾಥ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಹು ದಿನಗಳ ಕೊರತೆಯಾದ ಮತ್ತು ಕನಸಾದ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದ ನಿರ್ಮಾಣ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಡೆಸುವ ಮುಂಬಯಿಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಶನ : ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಬೈ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಲಿ.

ಶಂಕರ ಶೆಟ್ಟಿರು : ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಆಸೆ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಶೆಟ್ಟಿರ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಮಂಜುನಾಥ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು

ಅಲೆಕ್ಸ್ ರಾಜನ್ : 50 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ (9.1 ಸೆಕೆಂಡ್), ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತ್ ಪೆಪ್ಸೋಲಿಯಂನವರು ಆಯೋಜಿಸಿದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ.

ರೋಹಿತ್ ಅಮೀನ್ : 60 ಮೀಟರ್ ಓಟ. ಲಾಂಗ್ ರಂಪ್, ಶಾಟ್ ಫುಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ. ಜತ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಶಾಟ್ ಫುಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ಪ್ರಥಮ). ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇಯ ಸ್ಥಾನ.

ದೇವರ ಸ್ನೇಹರೋಜ : 50 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಥಮ) ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಜತ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ 8 x 50 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ (ದ್ವಿತೀಯ).

ಗ್ರೀಷ್ಮ ಮಲ್ಯ : ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಶಾಟ್ ಫುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್‌ನಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ. ಜತ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಶಾಟ್ ಫುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ.

ಕುಮಾರಿ ಬಾಲೆರಾವ್ ಅದಿಲೆ: ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಶಾಟ್ ಪುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ, ಜತ್ನದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಶಾಟ್ ಪುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ.

ಲಾಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆ ಕಳೆದ 1995 ನವಂಬರ್ 17 ಹಾಗೂ 19 ತಾರೀಖಿನಂದು ಆಯೋಜಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ: 50 ಮೀಟರ್, 60 ಮೀಟರ್, 4 x 50 ರಿಲೇ ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್, ಹೈ ಜಂಪ್, ಶಾಟ್ ಪುಟ್ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ 200 ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ 88 ಅಂಕಗಳಿಸಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ತಂದಿದೆ.

8 ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಿನ ವಯೋಗುಟದಲ್ಲಿ: ಕುಮಾರ ದೇವರೇ ನಿಶನ್‌ಜಿ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡೇ ಸೌರಭ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಕುಸುಮಗಳು.

4 x 50ರ ರಿಲೇಯಲ್ಲಿ ಭರತ ಪೂಜಾರಿ, ಪಾಂಡೇ ಸೌರಭ, ಪಾಟೀಲ ಉತ್ಕರ್ಷ, ದೇವರೇ ಸೈನಜ್ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರೆ, ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಅಪೂರ್ವ, ಸಾವಂತ ಮಧುರಾ, ಲಾಕೆ ಶಾರಾನ್, ಝವೇರಿ ರಶ್ಮಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು.

10 ವರುಷದೊಳಗಿನ ವಯೋ ಮಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ:

ಕುಮಾರ್ ಅಮೀನ್ ರೋಹಿತ್ ರಾಜ್ಯಸ್ತರಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಇವರು ಜೂನಿಯರ್ ಸ್ಕೂಲ್

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗೌರಿ, ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜಾ ಮಹೋತ್ಸವ (ಪುಟ 400)

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹುಟ್ಟೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾರ್ಕಳ. ಇವರು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ B.A. ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಉಸ್ತಾದಂ ದಿಲ್‌ಶಾದ್ ಖಾನ್' ಇವರ ಗುರು. ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರನಾಮ, ಭಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು. 'ಚಿಂತ್ಯಾಕೆ ಮಾಡುತಿಂದ್ರೀ ಚಿನ್ಮಯನಿದ್ದಾನೆ' ಎಂಬ ದೇವರನಾಮ

ತಂತ್ರ ಮತದ ವೇದವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ವೇದ ಪಾರಾಯಣ.

ಬಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪಡೆದು, 60 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ, ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್‌ನಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ, ಹಾಗೂ 1 x 50 ಮೀ. ರಿಲೇಯಲ್ಲಿ ತೃತೀಯನಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದ ಬಾಲಕ.

ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಭಾಲೆರಾವ್ ಅದಿಲೆ, ಶಾಟ್ ಪುಟ್ ಹಾಗೂ 4 x 50ರ ರಿಲೇಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೋನ್, ಹೀನಾ, ಪಾಟೀಲ ಸುಮಿತಾ, ಮಲ್ಯ ಶ್ವೇತಾ, ದ್ವಿತೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ: ನಾಯಕ ಗಿರೀಶ ಸಾಲಿಯನ್, ತೇಶ ಅಮರನಾಥ್, ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇತರ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ

- * ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್:- ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ರೋನಲ್, (ವಲಯ) ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- * ಈಜುಗಾರಿಕೆ:- ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು, ವಲಯ (ರೋನಲ್) ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ.
- * ಜುಡೋ:- ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಕ್ರಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಅರ್ಹತೆ.
- * ಕರಾಟೆ:- ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ

ಬಂಗಾರದ ಪದಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

- * ಚೆಸ್:- ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದೆ.
- * ಟೆಬಲ್ ಟೆನಿಸ್:- ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- * ಕ್ರಿಕೆಟ್:- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಆಟದಲ್ಲಿ 'ಭಂಡಾರಿ' ಟ್ರೋಫಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದೆ.
- * ಕಬಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಪೊಪೋ:- ಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ ತಂದಿದೆ.
- * ಇತರ:- ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್, ಡೊಂಬಿವಲಿಯವರು ಆಯೋಜಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಿನಿ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್‌ನಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಂಜುನಾಥ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ 1996ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಗ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಣಿತದ ನಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಇವರ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇವರಿಗೆ ಇವರಣ್ಣ ದೀಪಕ್ ಕಾಮತ್ ತಬಲದ ಸಂಗತ್ ನೀಡಿದರು.

ತಾ. 22-09-1996ರಂದು ಭಾನುವಾರ 9-30ಕ್ಕೆ ಮೂಲವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. 10-30 ರಿಂದ 11-30 ಸುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಶಂಕರ ಮಠದ ವೇದವೇತ್ತರಿಂದ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ವೇದ ಘೋಷ

ಮನ್ನಿಸಿಗೆ ಆಹ್ವಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಿತ್ತು. ನಂತರ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಇವರ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಪ್ರಮೋದಿನಿ, ಶ್ಯಾಮಲ, ಭಾನು, ವಿಜಯ ಹಾಗೂ ಪುಟಾಣಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾ ವಿಶ್ವಲ್, ಉಜ್ವಲ, ಅನುಪಮ್ ಇವರುಗಳು ಹಾಡಿದ ರಾಮನಾಮ ಚಿನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ತಂಡದವರು ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ, "ಕಾಗದ ಬಂದಿದೆ" ದೇವರ ನಾಮ ರಂಜಿಸಿತು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರರಂಜನ್ ರಾವ್‌ರವರು ಸೊಗಸಾಗಿ ತಬಲ ಬಾರಿಸಿದರು. ಸುಶೀಲಕರ್‌ವರ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ವಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ನೀಡಿತು.

ಇದಾದ ನಂತರ ಗೌರಿ, ಗಣಪತಿಗೆ ಮಹಾ ಮಂಗಳಾರತಿ, ಆರತಿ, ಹಿರಿಯ ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ಮೊರದ ಬಾಗಿಲ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇವುಗಳು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ನಂತರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಟ್ರಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಸಿ, ದಾದರಿನ ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಗೌರಿಯರನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಲಾಯ್ತು. ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು (ಗಣಪತಿ ಬಾಪ್ಪಾ ಮೋರ್ಯಾ, ಪುಡಚ್ಯಾ ವರ್ಷಿ ಲೌಕರ್ ಯಾ, ಗಣಪತಿ ಗೇಲಾ ಗಾವಾಲಾ, ಚೈನ್ ಪಡೆ ನ ಆಮಾಲಾ), ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಜೈ ಜೈಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಲೋಕಲ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಸನಿಮಿಷಗಳು

● ಸ. ಬಿ. ಕು.

ಕ್ಷಮೆ, ಮಂದಿರ, ವಾಚನಾಲಯ, ಬೆಡ್‌ರೂಮ್, ಸರ್ಕಸ್, ಡಿಸ್ಕೋ, ಬ್ರೇಕ್ ಡಾನ್ಸ್ - ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನೋಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೀರಾ? ನೀವು ಮುಂಬಯಿಯ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತೀರಾ? - ಮುಂಬಯಿ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ನೀವು ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ನಿಮಿಷಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಂತೆ. ಕಸದಿಂದ ರಸ ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ?

ಲೋಕಲ್ ರೈಲುಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸಿನೇಮಾಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟ, ರಕ್ತಪಾತ, ರೇಪ್, ಡಾನ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೂರ ಕುಳಿತು ನೋಡಿಯೇ ಮಿಶಿ ಪಡುತ್ತೇವಲ್ಲಾ? ಹಾಗೆನೇ ಲೋಕಲ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಿಶಿಪಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಜೀವನವೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಬಹುದು. ಮುಂಬಯಿ ನಗರ ಒಂದು ಮಿನಿ ಭಾರತವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಈ ನಗರದ ರೈಲುಗಾಡಿಯೂ ಒಂದು ಮಿನಿ ಭಾರತವೆ. ಕೇವಲ 'ಟ್ರಿಂ ಪಾಸ್' ಮಾಡುವ ನೆಪದಿಂದ ದಿನವಿಡೀ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡುವವರನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಟ ಯಾವುದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ತಕ್ಷಣ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಟವೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ರೈಲುಗಾಡಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ ಕೂಡಲೇ ಈ ಇಸ್ಪೀಟು ಭಕ್ತರು, ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರು ವೈರಿಗಳ ಕಡೆ ನುಗ್ಗುವಂತೆ ರೈಲಿನೊಳಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ಬಿದ್ದು, ಎದ್ದು, ದೂಡಿ, ದೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸೀಟು ಹಿಡಿಯುವ ಆ ದೃಶ್ಯ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುವವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೋಜಿನಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಗುಟ್ಟಿನ ಮಾತು. ನೀವು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಟ್ರಿಂ ಪಾಸ್‌ಗಾಗಿ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡುವುದಲ್ಲ, ಅವರದ್ದೂ ಜೂಜಾಟ. ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ. ಇದು ಇಲ್ಲಿಗಲ್. ಆದರೆ ಫೋಲೀಸರು ಬಂದು ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿದ ರೈಲಿನೊಳಗೆ ಯಾವ ಫೋಲೀಸನವ ತಾನೇ ಒಳ ನುಗ್ಗಲು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿಯಾನು? ಧೈರ್ಯ ತಂದು ಕೊಂಡು ನುಗ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಪಾಟರು ಪಡಿಸಿದರೂ ಪುರಾವೆ ಎಲ್ಲಿ?

ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವವರು ಯಾರು? ಪುರಾವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಡುಕನೂ ನಿರಪರಾಧಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಬಡಿ ಆ ಮಾತು. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದು, ಗುದ್ದಿ ರೈಲು ಹತ್ತಿ ಸೀಟು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರಂತೀರಿ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನವ ಪೀಳಿಗೆ! ಮುದುಕರಿಗೆ ಚಾನ್‌ಸೇಯಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದುಕರಿಗೆ ಬದುಕುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಸೀಟು ಹಿಡಿದು ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡುವವರ ಕಡೆ ಹೀಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸೀಟು ಸಿಗದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡುವ ಗುಂಪು ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ಕಚಾಕಚ್ ತುಂಬಿದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟು ಹೇಗೆ ಆಡುತ್ತಾರೆಂದು ನೀವು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬಹುದು. ಈ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಟಗಾರರ ಇಸ್ಪೀಟು ಎಲೆಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡ ಇತರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಕುಂಭಕರ್ಣ ಯಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ ರಾಮ ಬಾಣದಿಂದ ಸತ್ತನನ್ನಿ. ಆದರೆ ಆತನ ವಂಶಜರು ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನೀವು ನಂಬಲಾರಿರಿ. ಮುಂಬಯಿ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತೀರಾ, ಕುಂಭಕರ್ಣನ ವಂಶಜರನ್ನು ವಿಂಡಿತ ಸಂಧಿಸುತ್ತೀರಿ. ರೈಲುಗಾಡಿ ಬಂದು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮೊದಲೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಒಳನುಗ್ಗುವ ರಭಸದಲ್ಲಿ, ನೆರೆ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತೆ ರೈಲಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತಾಗಿಕೊಂಡು ನಿಂತ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮಧ್ಯೆ ನುಸುಳಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ರೈಲುಗಾಡಿ ಚಲಿಸುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಬಿಡುವ ಹೆದರಿಕೆ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇವರ ನಿದ್ರೆ. ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕುದುರೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತದಂತೆ. ಇವರನ್ನು ಕುದುರೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸೋಣವೆ? ಕುದುರೆಗೇನೇ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಬಹುದು.

ಒಮ್ಮೆ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅಂದು ಗಾಡಿ ಲೇಟು. ಬಂದ ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನುಗ್ಗಿದೆ. ನನ್ನ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ನಿಂತುಕೊಂಡವನೊಬ್ಬ ಆಗಲೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ - ಎಂದರೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ರುಂಡ ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ, ಒಂದೆರಡಾವರ್ತಿ

ಹೇಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹಾಗೆನೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಪುನಃ ನನ್ನ ಭುಜಕ್ಕೆ ಒರಗಿದ. ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಇವನಿಗೆ ಕೆಲಸುತ್ತೇನೆ ಪಾಲ ಎಂದು ಪಕ್ಕವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಿಗೆ ಸರಿದೆ. ನನ್ನ ಭುಜದಿಂದ ಅವನ ರುಂಡ ಜಾರಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಭುಜಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಅವ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಇವನ ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಬಲವಾದ ಎಟು ಕೊಟ್ಟಿ. ಸುತ್ತ ನಿಂತ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಾ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನೆಗಾಡಿದರು. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ. ಅನಂತರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ನುಗ್ಗಿ ನುಸುಳಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸೀಟುಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಯಾರಾದರೂ ಇಳಿಯುವರೆ ಸೀಟಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಕೊಂಡರೆ ಇತರರನ್ನು ದೂಡಿ ಆಸನ ಅಶ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮತ್ತವೆ ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದರೂ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ವಂಶಜರಿಗೆ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡವರ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೆತ್ತು ಮಲಗಿದರೆಂದರೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು ಅವರು ಇಳಿಯಬೇಕಾದ ಸ್ಕೇಪ್‌ನ ಬಂದಾಗಲೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತೆಂದರೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಇಳಿಯಬೇಕಾದ ಸ್ಕೇಪ್‌ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ತಾವು ಇಳಿಯಬೇಕಾದ ಸ್ಕೇಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯದೆ ಕೊನೆತನಕ ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಂದ ರೈಲಿನಲ್ಲೇ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ - ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ.

ಕೆಲವರು ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯ ನಟನೆ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೀಟಿನ ಬಳಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಂದು ನಿಂತರೆ ಯಾ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕ ಬಂದು ನಿಂತರೆ, ಎದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಸೀಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಇತರರನ್ನು ದೂಡಿ, ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಸೀಟನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಆದುದರಿಂದ ಆ ತನಕ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೇ ಇದ್ದವರು ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣು

ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಂದರೆ ನಿನ್ನ ಬದುಕರಿಂದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಗೋಚರವೇ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲಾ? ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, ಆ ತನಕ ಮಡಚಟ್ಟಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವ ನಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ ವಿಷಯವೆತ್ತಿ ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಿಳೆ ಯಾ ಮುದುಕನನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಟನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮಹಿಳೆ ಯಾ ವೃದ್ಧನಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಎದ್ದು ಸೀಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾ ಅವರು ಇಳಿದು ಹೋದರೆ ಮಲಗಿದವನಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವವ ಅದನ್ನು ಮಡಚಿ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ದೂರ ನಿಂತು ನೋಡುವ ನಮಗೆ ಮೋಜಿನಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಲೋಕಲ್ ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಲಯವೂ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅಂದಿನ ದೈನಿಕವನ್ನೋ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ ಯಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋ ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲೇ ಓದಿ ಮುಗಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಷ್ಟಾವೆಂದು ನೀವು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತೆ? ಅವರ ಮುಂದುಗಡೆ ನಿಂತವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೋ ಯಾ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೋ ಪತ್ರಿಕೆ, ಪುಸ್ತಕ ಇಟ್ಟು ವಾಚನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಸ್ಕಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಓದುವಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೀಳ್ಯದಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖಾದ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾವು ಭಾರತೀಯರು, ಪ್ರತಿದಿನ ತಿಂದು ಉಗುಳುವ ವೀಳ್ಯದಲೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಇಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನೆಂಟರಿಗೂ ನಾವು ಮೊದಲು ಕೊಡುವುದು ತಾಂಬೂಲ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬ, ವ್ಯಾಪಾರನಿಮಿತ್ತ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದನಂತೆ. ದಿನದ ಹದಿನಾರು ತಾಸು ವೀಳ್ಯದಲೆ ಮೆಲ್ಲುವುದು ಅವನ ಅಭ್ಯಾಸ. ಆದರೆ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯದಲೆ ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲಾ? ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನಂತೆ. ವಿದೇಶದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುವಾಗ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಕೆಂಪು ರಸವನ್ನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಉಗುಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಭಾರತೀಯನಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಕಂಡ ವಿದೇಶಿ ಮಹಿಳೆ

ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಓಡಿ ಬಂದು ``ರಕ್ತ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ, ಡಾಕ್ಟರರಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ?'' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಳಂತೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದ, ಅವಳಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ. ಭಾರತೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೋ ಏನೋ? ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯದಲೆ ಮೆಲ್ಲುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬಾಯಿಗೆಷ್ಟು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ರೈಲುಗಾಡಿಯೊಳಗೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡೇ ಜಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ದನಗಳು ಹುಲ್ಲು ಮೇದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತವಲ್ಲಾ, ಹಾಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ತುಂಬಿದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಚಪ್ಪೆ, ಚಪ್ಪೆ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲುವ ಶಬ್ದ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವನ ಚಪ್ಪೆ, ಚಪ್ಪೆ ಶಬ್ದ. ತಲೆ ಚಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತು. ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಮಹಾರಾಯ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದು. ಅವ ನನ್ನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಸರಿದು ನಿಂತ. ಆದರೆ ಆ ಶಬ್ದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಲೇಯಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನ ಅಂಗಿಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ತುಟಿಗಳ ಮುದ್ರೆ, ಪುಷ್ಪವಲಾತ್ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅದುದರಿಂದಿ ಬಚಾವಾದೆ. ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೋ, ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೋ ಆ ಕೆಂಪು ತುಟಿಗಳ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸಲು ನಿಮಗನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗಾಗಿ, ಲೋಕಲ್ ರೈಲುಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳದ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ರೈಲು ಡಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನೂಕು ನುಗ್ಗಲು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಈ ರೈಲು ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ರೈಲ್ವೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿದು ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗವಿಕಲರಿಗಾಗಿಯೇ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಚರ್ಚೋಟ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೋಗಿಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವನ ಮುಂಗೈಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಡೇಜು ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎನಾಯಿತು ಮಹಾರಾಯ, ಕೈ ಮುರಿಸುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ? ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಅವ ನಗಾಡಿದ. ``ಅಲ್ಲವೋ, ಇತರ ಭೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳನುಗ್ಗುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಉಪಾಯ.

ಈ ಬ್ಯಾಂಡೇಜು ನಿಜವಲ್ಲ; ಕೃತಕ. ಇದನ್ನು ಕಳಚಿ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬಂದಾಗ ಬ್ಯಾಗಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಟ್ರೈನಿನಿಂದ ಇಳಿದ ನಂತರ ಕಳಚಿ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಕಲಾಂಗ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲಾ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವಿಕಲಾಂಗರಿಗಾಗಿ ಮಿಣಲ್ಪಟ್ಟಿ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲವೇ?'' ಎಂದ. ನಾನು ದಂಗಾದೆ.

ಈಗ ಹೇಳಿ, ಮುಂಬಯಿಯ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ, ನೂಕು ನುಗ್ಗಲಿನೊಂದಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನೋರಂಜನೆಯೂ ದೊರಕುತ್ತದಲ್ಲಾ? ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಈ ರಸನಿಮಿಷಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಸದಿಂದ ರಸ ತೆಗೆಯುವ ಕಲೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ಅಷ್ಟೆ.

ಆಗಲಿಕೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿಹಾರಿಯವರ ಮಗ ಶ್ರೀ ಜೈಕಿಶನ್ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶ್ರೀ ಜೈಕಿಶನ್ ಉತ್ತಮ ಸಿತಾರ್ ವಾದಕರು. ಕಳೆದ 2 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಗಣಪತಿ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸಿತಾರ್ ನುಡಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿಹಾರಿಯವರಿಗೆ ಈ ನೋವನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಲಿ ಎಂದು ನೇಸರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರ ಹಾಗೂ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹನ್ (ನಚ್ಚಿ) ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ವಾಹನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ನಾಟಕದ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಚ್ಚಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಸದಸ್ಯರಿಂದ 'ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮನೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು' ನಾಟಕವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು.

ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು

• ಕೆ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

[ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಠಾಕೂರರ ದೃಷ್ಟಿ ತುಂಬ ಕುತೂಹಲಕಾರವಾದುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದ ಈ ಅಲೌಕಿಕ ಪ್ರಭಿಗಳು ಅಸಾಮಾನ್ಯ. ಇವರಿವರ ಸ್ನೇಹ ಗೌರವಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅಸಹಕಾರ ಅಂದೋಲನ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರಯಜ್ಞದ ತತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಎರಡೂ ಪುರುಷರು ನಡೆಸಿದ ವಾಗ್ವಾದ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇವರಿವರ ಆತ್ಮೀಯ ಪ್ರೇಮಮಯ ಬಾಂಧವ್ಯದತ್ತ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಈ ಲೇಖನ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯವರ 'ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಭಾವ ಸೌರಭ'ದ 'ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಿಂದ ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು.]

ಗಾಂಧೀಜಿಗಿಂತ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಎಂಟು ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಅಭಿಮತದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅಶ್ರಮ ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ರವೀಂದ್ರರ ಶಾಯಿ ನಿರೀತನದ ಪ್ರಯೋಗ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿತು. 'ಗೀತಾಂಬಲಿ'ಗೆ ನೋಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರವಿರುವ ಬಂದು ಠಾಕೂರರು ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಭಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಪುಳಕಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಈ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅತ್ಯಂತ ಆದರಣೀಯ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತೀಕವೆನಿಸಿದರು.

ಠಾಕೂರರು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕಗಳು. ಒಬ್ಬರು ರಾಜನೀತಿಯ ಉದಾತ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ರಾಜನೀತಿಯ ಜಗದೀಶ್ವರನ ವಿಶ್ವನಿಯಮ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ರಾಜನೀತಿಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಗಾಂಧಿಯದಾದರೆ, ರವೀಂದ್ರರದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಮನೋಭೂಮಿಯ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ.

"ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದ ಬಂದೊಡನೆ ಸಿಟ್ಟುಗುವುದಾದರೆ ಜೀವನವೇ ಅಸಹನೀಯವಾದೀತು. ಯಾವ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಎಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಬದಲಾಗಿ ಇಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬಿಟ್ಟುಮಾತಿನ ಟೀಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ತರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದದಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿ ಗಾಂಧೀ ಅವರನ್ನು 'ಮಹಾತ್ಮ' ಎಂದು ಮೊದಲು ಸಂಭೋದಿಸಿದವರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು. ಗಾಂಧೀಜಿಗೂ ರವೀಂದ್ರರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ 'ಗುರುದೇವ'. ಈ ಪವಿತ್ರ ಬಾಂಧವ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಚೇತನದ ಅಮೋಘ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸ್ಫೂರ್ತಿ

ಚಲುಮೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ ೧೯೩೦ರ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆ. ಆ ವರ್ಷ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಜೆ ರವೀಂದ್ರರು ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಸಬರ್ಮತಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದರು. ಇಡೀ ವಾತಾವರಣವೇ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಸೂಸುವಂತಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಕಣ್ಮಣಿಗಳೆಲ್ಲರು ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರಿತರಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಠಾಕೂರರೇ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ "ನನಗೀಗ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ! ನಿಮಗಿಂತ ನಾನು ವೃದ್ಧ" ಎಂದು ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟರು. ಬಾಪುವಿನ ಮಿಂಚುನೆಗೆ ಮಿಂಚಿತು "ಹೌದ ಆದರೆ ಅರವತ್ತರ ಈ ಮುದುಕ ನರ್ತಿಸಲಾರೆ! ಎಪ್ಪತ್ತರ ಯುವಕರಾದ ನೀವು ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯಬಲ್ಲೀರಿ" ಎಂದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರವೀಂದ್ರರು ತಾವೇ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರವೀಂದ್ರರು ಮತ್ತೆ ನುಡಿದರು "ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಚಲುಮೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲ! ಮತ್ತೆ ಜೈಲು ವಾಸದ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? ನನಗೂ ಅಂಥ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?" ತಕ್ಷಣ ಬಂತು ಗಾಂಧೀಜೀಯ ನಗೆನುಡಿ "ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚೇತನ ಸೇಮನೆಯ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾದೀತೇ? ಅದೇ ಕಷ್ಟ" ಇಬ್ಬರೂ ಮನಸಾರೆ ನಕ್ಕರು.

ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಸಮಯ ಜಾರುತ್ತಿತ್ತು. "ನಿಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಮಯವನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ" ಎಂದರು ಗುರುದೇವ. "ಎಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು! ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನಾನು ಚರಕದಲ್ಲಿ ನೂಲುತ್ಪಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಈ ಕಿರಿಯ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲವೇ" ಬಾಪುವಿನ ಉತ್ತರ. ಮತ್ತೆ ಚರಕದ ಸಂದೇಶವನ್ನೇ ಛಾಚಿಸಿದಂತಿತ್ತು. ಹೊರಡುವಾಗ ಅಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ನಮಗೆನು ಸಂದೇಶ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕವಿವಾಣಿ

ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬಂತು:-

"ಇಲ್ಲಿ ಅನಾತ್ಮ ಮಾತು ಒಂದು ದುಂದುಗಾರಿಕೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಆವೇಶ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯ ಕಠೋರ ಪ್ರತಾಪರಣೆ ಬೇಕು... ಈ ಮಹಾಗುರುವಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀವದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಗಾಳಿಯಲ್ಲೇ ಅದು ಸುಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಾದ ನೀವು ಧನ್ಯರು. ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಬರಿ ಕೆಕಳೆಯೊಡುವ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಹಾಳಾಗಬಾರದು" ಎಂದರು.

ದಂಡಿಯಾತ್ರೆ ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಘಟಿಸಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಸಮರವನ್ನು ಹೊಸ ಮೇರುವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. ಒಂದು ಹಿಡಿ ಉಪ್ಪು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜಂಘಾಬಲವನ್ನೇ ಉಡುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎರಡನೇ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೋದರು. ಮಾತುಕತೆಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ಠಾಕೂರರು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ "ಯಾವುದೋ ಬರ್ಬರತೆ ತಾಂಡವವಾಡಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ಷಂಟನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ವಾಗ್ವಿಕಟೆಯ ಅಂತರ್ಯವನ್ನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ" ಎಂದರು. ೧೯೩೨ರ ಆಗಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕುಟಲ ರಾಜನೀತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಲರಾವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮವರ್ಗಗಳೆಂದು ಕಾಣುವ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ದೋರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಘಾತುಕ ಕಾಡ್ಯ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಘೋಷಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಲೇ ದೇಶವನ್ನು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರಾದ ಕೆಲವು ನಿಮ್ಮವರ್ಗದ ನಾಯಕರನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಲು ಹವಣಿಸಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಸಿದ್ಧದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಪಣವಾಗಿಟ್ಟು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ವಾಣಿಗೆ ಮಣೆದು ಏಕಶಕ್ತಿಯವಾಗಿ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಘೋಷಿಸಿದ ಆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಪೂ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರಾದ ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಪತ್ರ ಬರೆದರು.

“ನಾಳೆ ನನ್ನ ನಿಯೋಜಿತ ಅಗ್ನಿದ್ವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ ಆಗತ್ಯ. ನೀವು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಾದರೆ ನನಗೆದು ಅಮೂಲ್ಯ ಶಕ್ತಿ. ನಿರಸ್ತಂಕೋಚವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ರ ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವ ಬಂಧು ನೀವು.” ಈ ಪತ್ರ ತಲುಪುವ ಮುನ್ನವೇ ಯರವಾಡ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ರವೀಂದ್ರರ ತಂತಿ ತಲುಪಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ “ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಗ್ರತೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪವಿತ್ರ ಜೀವವೊಂದರ ಬಲಿದಾನ ಅಮೂಲ್ಯವೇ ಹೌದು . . . ದುಃಖಿತಪ್ರ ಹೃದಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮಹೋನ್ನತ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

ಉಪವಾಸದ ಐದನೇ ದಿನ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಯಿತು. ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತವಾಯಿತು. ರವೀಂದ್ರರು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾನಾಯಕರ ಸಭೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದದ ಸೂತ್ರ ಘೋಷಿತವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ರವೀಂದ್ರರು ಭಾವುಕರಾಗಿ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಾಪುವಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು “ಸಂತೋಷದ ಸಮಾಚಾರದ ಅಲೆಯ ಮೇಲೆ ತೇಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ ನನ್ನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಉಪವಾಸ ಮುಕ್ತಾಯದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸಭೆ ಯರವಾಡಾ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಮಂದಿರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು. ಸ್ವತಃ ರವೀಂದ್ರರೇ ಭಾವಪೂರಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಕವನವನ್ನು ಮುಕ್ತ ಕುರದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರು. ಆ ಕವನದ ಸಾಲುಗಳು ಗಾಂಧೀಜಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದಾಗಿದ್ದವು.

“ನನ್ನೀ ಹೃದಯ ಕಠಿಣತಮ ಶುಷ್ಕತೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರಲು ಅವತರಿಸು ಕರಣಾವರ್ಷವನೆ ಹರಿಸಿ ಬಾಳಿನ ಸೊಬಗು ಅಳಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ತೂರಿ ಬಾ! ಮಧುರಗಾನ ನಿನಾದವಾಗಿ.

(ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ೩೯ನೇ ರವನದ ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳು)
ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಹೆಣ್ಣಿನರಸ ಕೊಟ್ಟರು. ಮೃತ್ಯುವಿನ ಅಂಚಿನಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮಹಾತ್ಮನ

ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಹೃದಯ ಧನ್ಯತೆಯ ಕುಸುಮಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿತು. ಭಾರತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಧಾರುಣ ಕಳಂಕವನ್ನೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಶಾಪವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಈ ಮಹಾಮಹಿಮರಿಬ್ಬರೂ ಒಕ್ಕೂಡಲಿನಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತರು.

೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಭೂಕಂಪದಿಂದ ಘಾಸಿಗೊಂಡಿತು. ಆಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬರಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಬಂದ ಭೂಕಂಪದ ವಾರ್ತೆ ಅವರನ್ನು ತಲ್ಲಣಿಸಿತು. ಆ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಹಾರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಒಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಖಾಸಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯದ ಪವಾಡವೇ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರೂ, ಜಿ. ಸಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪನವರೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಭುಜಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ದುಃಖಿತಪ್ರ ಜನತೆಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡಿದರು.

ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿ “ಈ ಭೂಕಂಪ ನಮ್ಮ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಭಗವಂತ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪ” ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ವಿಚಾರವಾದಿಯಾದ ರವೀಂದ್ರರಿಗೆ ಅವು ಅಸಂಗತ ನುಡಿಗಳು ಎನಿಸಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. “ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂತರಿಕ ತುಮುಲಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಇಂಥ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆಗಳೊಡನೆ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಥಳುಕು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. . . . ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯ ವಾದವನ್ನೇ ಅವರ ವಿರೋಧಿಗಳೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯ ಚಳುವಳಿಯಿಂದಲೇ ದೇವರು ಕೋಪಗೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. . . . ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಮನೋಶೈಥಿಲ್ಯವನ್ನೂ ಭಯಗಳನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಾಗಿ ನಾವು ಋಣಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನೂ ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುವುದು ನನಗೆ ಸರಿಯೋರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದರು.

೧೯-೨-೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ ವಿ ಶ್ರದ್ಧೆ” (ಸೂಪರ್‌ಸ್ಟಿಷನ್ ವರ್ಸಸ್ ಫೈತ್) ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಈ ಟೀಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:-

“... ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗುರುದೇವರ ಟೀಕೆಯನ್ನು

ಓದಿದ ಮೇಲೂ ನಾನು ನನ್ನ ವಾದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ . . . ಭೌತ ವಿಶ್ವದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಭೌತಿಕವಷ್ಟೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಣಾಮವೂ ಉಂಟು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದವನು. ಇಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ದೈವನಿಯಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಅರಿಯುವು. ಆತ್ಮನೃತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಾಗಲಿ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಾಗಲಿ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ದೈವಶಕ್ತಿ ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಕಾರಣಭೂತವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವವನು. ವಿಶ್ವದ ಜೀವಂತ ಶಾಸನಶಕ್ತಿಯೇ ದೇವರು. ಸತ್ಯ, ಪ್ರೇಮ, ಕಠೋರ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲವೂ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪವೇ. ಕ್ಷಾಮ, ಪ್ರವಾಹ, ಭೂಕಂಪ ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಭೌತಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಮಾನವನ ನೀತಿ ನಡತೆಗಳೂ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಎಂದೇ ನಂಬಿಕೆ . . . . ನಮ್ಮ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಯಾತ್ಕಾಪ ಪಟ್ಟು ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ . . . . ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತರ್ಕದಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಡಲು ನಾನು ಹೇಗೆ ಅಸಮರ್ಥನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗು ನನ್ನಂತೆ ನಂಬಿರುವವರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಹಾನಿಯೇನೂ ಆಗದು . . . ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂತಹ ಘೋರ ಪಾಪದ ಅರಿವಾಗಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರೇರಣೆಯೇ ಆದೀತು. ವಿಶ್ವನಿಯಮಗಳಿಗೂ ಮಾನವನ ನಡತೆಗೂ ಇರುವ ನಿರಟ ಬಾಂಧವ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ. ಆ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳ ಭರ್ತ್ಸನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದು... ನನ್ನ ಅಳವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಬೇರೂರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ . . . .”

ಶಾಕೂರರು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ರತಿಹದ ಲೇಖನಿಯಿಂದ, ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ಸ್ತಂಭ ನಡವಳಿಗಳಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಪುವಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನಿತ್ತರು. ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿಸಿದರು.

ಶಾಂತಿ ನಿರೀತನ ಶ್ರೀ ನಿರೀತನಗಳು ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರರ ಮಹೋನ್ನತ ಕಲ್ಪನೆಯ ದರ್ಶನ

ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ವಿಶ್ವಭಾರತಿಯ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದವು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಸ್ತ ಮಂಡಲಿಗೆ ರವೀಂದ್ರರು ತಮ್ಮ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಬೃಹದ್ ಕಲ್ಪನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲು ಆಗಾಧ ಧನಬಲ ಬೇಕಾದುದರಿಂದ ತಾವೇ ಜೋಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಣ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವೇ ತಮ್ಮ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿಶ್ವ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಜೇಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಅಮೋಘ ಭಾಷಣಗಳನ್ನಿತ್ತರು. ಗಾಂಧೀ ಪ್ರಭಾವ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಾಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇರೂರಿ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. 'ಸತ್ಯಂ, ಶಿವಂ, ಸುಂದರಂ' ಎಂಬ ತಾರಕ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಸಿದರು. ನಾಟ್ಯ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಂಗೀತ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಕೂರರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಚ್ಚಿತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಭವಿಷ್ಯ ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಬರುವ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ ಜೀವನ ವಿಧಾನವೊಂದರ ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆಗಳು ಗಾಂಧೀ ಮತ್ತು ತಾಕೂರರ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದವು.

೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿನ ಭಂಗಿ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ವಯೋವೃದ್ಧ ರವೀಂದ್ರರು ತಾವೇ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ 'ಚಿತ್ರಾಂಗದಾ' ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ವಿಶ್ವ ಭಾರತಿಯಾಗಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಇದು ದುಃಖ ತಂದಿತು. ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದರು.

"ಭಾರತದ ಹೆಮ್ಮೆಯಾದ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಹೀಗೆ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕವಾಡಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಿವುಗೆ ನಾಟಕಿಯಾಗಬೇಡವೇ, ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಿ" ಎಂದರು. ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ತಾಕೂರರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯ ಗುರುದೇವರಿಗೆ ವಿನಂತಿಸಿದರು "ನೀವು ಕೂಡಲೇ ಶಾಂತಿ ನಿರೀತನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು".

೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಬಾರಿಗೆ ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ಶಾಂತಿ ನಿರೀತನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಭೇಟಿಯಾದರು.

ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ಸ್ವಾಗತ ಕಾದಿತ್ತು. "ಈ ನಿರೀತನಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯನಲ್ಲ. ಗುರುದೇವನ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ತುಂಬಿ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಆನಂದಭರಿತವಾಗಿದೆ" ಎಂದರು. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸಿದ್ಧ ಸಂತಹೃದಯದ ಆಂಡ್ರೂಸರ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವರಾಗ ತೀವ್ರ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ಕಲ್ಪತ್ರಯ ಅಸ್ಪತ್ಯೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣೀರು ಮಿಡಿಯಿತು.

ಹೊರಡುವಾಗ ರವೀಂದ್ರರು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಕೈಲಿರಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ "ಈ ನನ್ನ ಜೀವನಸರ್ವಸ್ವವಾದ ವಿಶ್ವಭಾರತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ದೇಶಬಾಂಧವರು ಇದನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು.

"ಇಂಥ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಚೇತನದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ದೇವರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನೆಷ್ಟರವನು? ಗುರುದೇವರು ಅಂತರಾತ್ಮೀಯ ಗೌರವ ಪಡೆದ ಮಹನೀಯರು. ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರನಿಷ್ಠೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿದೆ. ನನ್ನ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ನನ್ನ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ವಿಶ್ವಭಾರತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನದವರೆಗೂ ಗಾಂಧೀಜಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ೧೯೪೧ರಲ್ಲಿ ಗುರುದೇವರ ಎಂಭತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ನಾಡಿಗೆ ನಾಡೇ ಅವರ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಜುಲೈ ಮೂವತ್ತರಂದು ಈ ರಸಋಷಿಯ ಲೇಖನಿ ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಹರಿದೂ ಹಂಸಗೀತೆಯಂತೆ ಕೊನೆಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ರಾಗರಂಜಿತ ಗಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿತ್ತು.

"ಶಾಂತಸಾಗರವೊಂದು ನನ್ನೆದುರು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ ಓ ನನ್ನ ನಾವಿಕನೇ ! ಹರಿಯಬಿಡು ಈ ದೋಣಿಯನ್ನು"

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮರಣದ ನಂತರ ಪರಿಸಿ ಎಂಬು ಬಯಸಿದ್ದರು. ೧೯೪೧ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೨ರಂದು ಗುರುದೇವರ ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯಂತಿದ್ದ ಬಂಧುವನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ಮರುಗಿದರು.

"ಗುರುದೇವರ ಆತ್ಮ ಅಮರ. ನಿಧನದ ನಂತರವೂ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ದಿವಂಗತರಾದರು. ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅವರ ಆತ್ಮ ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವರದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವೂ ಉದ್ಭ್ರಮುಖಿಯೂ ಆದ ಚೇತನ. ಶಾಂತಿ ನಿರೀತನ, ಶ್ರೀ ನಿರೀತನ, ವಿಶ್ವಭಾರತಿಯು ಅವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟು ಪೋಷಿಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯವೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಗೌರವಯುತ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ" ಎಂದು ಬರೆದರು.

ಒಮ್ಮೆ ತಾಕೂರರನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು "ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಯ ಪರಿಚಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಅರಿವಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ನೀವಾಗಲೇ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ ನೀವೇ ಅವರನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬಾರದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆವರು:-

"ನಾನು ಹೇಗೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಿ? ಅವರ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಆತ್ಮದ ಮುಂದೆ ನಾನೆಷ್ಟರವನು? ನಿಜವಾದ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನಾರೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜಿನ್ನತ್ಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಲೇ ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಜಗತ್ತು ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಹಿರಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಸಂದೇಶಗಳಾದ ಪ್ರೇಮ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭ್ರಾತೃತ್ವಗಳು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಗಾಂಧಿ ಜಗದ್ವಂದ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವಾಳವೇ ಗಾಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಂಕೀತನಂತೆ ಅವತರಿಸಿದೆ. ಮಾನವ ಮೂಲತಃ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಜೀವ ಎಂದವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅವನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಾಧ್ಯ. ದೈವ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಂಸಕ ಯುದ್ಧದ ಧೂಮದಲ್ಲಿ ಅವನ ದೇಹಾತ್ಮಗಳೆರಡೂ ಭಸ್ಮವಾದವು ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ -

"ಅವರ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸತತ

ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಲೇ ಅವರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಬಯಸದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಾಯಕರವರು. ಸ್ವಾರ್ಥ ತ್ಯಾಗವೇ ಅವರ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ. ಅವರದು ಉದಾತ್ತಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಂಪತ್ತು, ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇವುಗಳಾವುವನ್ನೂ ಅವರು ಬಯಸರು. ಭಾರತದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇ ನೀಡಿದರೂ ಅವರು ನಿರಾಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬದಲಾಗಿ ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಿಯಾರು. ಅವರ ಇಡೀ ಬಾಳು ದಾನಶೀಲವಾದುದು. ಕೃತಜ್ಞತೆ ವಂದನೆಗಳಿಗೆ ಅವರೆಂದೂ ಕಾಡು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ಉತ್ತೇಜ್ಜೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ನಾನವರನ್ನು ಅತ್ತೀಯವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾಗಶೀಲತೆಯೊಡನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯತೆ ಇದೆ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಲಿ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಾಗಲಿ, ಬಂದೂಕು ಭರ್ಜಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕೊನೆಗಳೇ ಆಗಲಿ, ನಿಂದೆ ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳಾಗಲಿ, ಕೊನೆಗೆ ಮೃತ್ಯುವೇ ಎದುರಾದರೂ ಗಾಂಧೀಶಕ್ತಿ ಎಂದೂ ಭಿನ್ನವಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು . . . ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದವರನ್ನೂ ಅವರು ಹರಸಿಯಾರು. ನಗೆ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿಯಾರು. ಅವರ ಸರಳತೆ ಮುಗ್ಧ ಶಿಶುವಿನ ರೀತಿ. ಅವರ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಅಮೋಘ, ಅವರ ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ, ಅಕ್ರಮಣಶೀಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತಶಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯಾತ್ಮರಿಸಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅರಿಯುತ್ತ ಹೋದನೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಮಹಾಕಾಮಹಿಮ ಮಾನವ ಕುಲದ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಶತಸಿದ್ಧ . . ."

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ಮತ್ತು ಗುರುದೇವ ರವೀಂದ್ರರ ಭಾವಸಂಗಮ, ಅವರ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ ಗೌರವಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಬಲಿದಾನ, ಮೇರುಶಿಖರದ ಧವಳ ಕೀರ್ತಿಯಂತೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಬಾಳ ಸಾಧನೆ ಭಾರತದ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳುವಂತಹದು, ಅದುನಿಕ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಘನವಿಜ್ಞಾನ ಈ ವಿಭೂತಿದೈವ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ.

ಆನಂದ ಜೀವನದ ಗುಟ್ಟು

(ವೆಲೆ ಕೇಶವ ಅವಧಾನಿಗಳು)

ಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆನಂದವೆಂದರೇನು? ಅದು ಯಾವ ರೂಪವಾಗಿರುವದು? ಎಂಬದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆನಂದವೆಂದರೆ ದೇಹ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು - ಇವುಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಹಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗುವ ಆನಂದವು ಯಾರಿಗೆ? ಅವನು ಯಾರು? ಎಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದೇಹವೇ ತಾನು, ಇಂದ್ರಿಯ ಮನೋಬುದ್ಧಿಗಳೇ ತಾನು ಎಂಬ ಅಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದರೆ ಆನಂದ, ನಾಲಗೆಗೆ ರುಚಿಯಾದರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಿಷಿಯಾದರೆ ಆನಂದ - ಹೀಗೆ ಭಾವನೆಯಿರುವದರಿಂದ ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮನಸ್ಸು ಶರೀರಾದಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನವನ್ನು ಸವೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಡೆಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ದೇಹವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಆನಂದ ಜೀವನದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೋಗಸಾಧನಗಳಿದ್ದರೂ ಯಾವದೂ ಬೇಡವೆನಿಸಿ ಆನಂದವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ದೊರೆತಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಆಸೆಗಳು ನೆರವೇರದೆ ಇದ್ದಾಗ ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಆನಂದ ಜೀವನದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಹೀಗೆ ಪರಿತಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಾಗಲಿ ಆನಂದವು ನಿಜವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನೇ ನಿಜವಾದ ಆನಂದ ಸ್ವಭಾವನು; ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಆನಂದ ಜೀವನವೆಂಬ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹೊರಗಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಸುಖಕ್ಕೆ

ಕಾರಣವಾದರೂ ಅವೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದುಃಖಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುವವೆಂದೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ನಿಜವೇನೆಂದರೆ: ವಸ್ತುಗಳು ವಸ್ತುಗಳೇ ಸರಿ. ಆನಂದವು ಮಾತ್ರ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮನನ್ನೇ ಕಂಡು ಕೊಂಡಾಗ ಆಗುವ ಆನಂದಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಗಳೇನೂ ಬೇಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತಿಳಿದರೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮನಲ್ಲೇ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ನಿತ್ಯಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯು ನಮಗೆ ಈ ಆನಂದದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಏನೇನೂ ದ್ವೈತವೇ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಪರಮಾನಂದಾನುಭವದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಅದು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಗಾಢನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಾಗ ಹೊರಗಿನ ಯಾವ ಸಾಧನ ಸಾವುಗ್ರೀಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾವು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿರುವೆವು. ಇವೇ ನಿಜವಾದ ಆನಂದದ ಗುಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನೋಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು 'ನಾನು' ಎಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಆನಂದದ ಗನಿಯೇ ನಾವಾಗಿ ಬಿಡುವೆವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅಲುಗಾಡಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಅದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಬಂದು ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೂಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಚಂಚಲವಾಗುವದರಿಂದ ಆನಂದವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳು ಇಂದ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಆತ್ಮನೇ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಶ್ವತವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರ ನಿಗತರಾಗಿರುವವರು ಆನಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಬಯಸುವದಾದರೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಾಹ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಗೆ ತಂದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂತ

ಸಂಮೋಹಿನಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ - 10

• ಡಾ| ಉಷಾರಾವ್

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು

(ಅ) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು:

ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಏಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ನಾವು ಮಾನವ ಪುನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎರಡು ಮಟ್ಟಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ.

ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು. ಅದು ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ನಾಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಮ ಎಂಬ ಪರಿಚಯದಿರುವ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೋಡುವ, ಕೇಳುವ, ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವ, ರುಚಿ ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಜ್ಞಾನ. ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಉಗ್ರಾಣ. ಈ ಮನಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ರೇಖಾಚಿತ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು:

ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಜತೆಜತೆಗೆ ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧ ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಇಚ್ಛೆ, ಅನಿಷ್ಟಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡಿ ಅದನ್ನು ಅದುಮಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಟವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳ ಕಂಡಂತೆ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಥವಾ ಭಾವುಕನಾದ ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ರೂಪ ತಳಿಯಬಹುದು.

ಈ ಎರಡು ಮನಸ್ಸುಗಳ ನಡುವಣ ಭರ್ಷಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು

ಓದುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬೇರೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಚಿತ್ರಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು?

1. ಅನ್ಯಾರ್ಥಗಳಿಂದ ದೂರವಾದ ಪ್ರಶಸ್ತ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು:

ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸದ್ಭಗದ್ದೆ ಲಿವಿಲ್ಲದ, ಗಮನವನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಸೆಳೆಯದಂಥ ಮತ್ತು ಸದಾ ಕಾಲ ರೇಡಿಯೋ, ಟಿ.ವಿ. ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಗತ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾದ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಗಲಭೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತುರುಕಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಶ್ಯಬ್ದವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಇಲ್ಲೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಂದೆ ಹುಡುಕ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆತ ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರಾದ್ಯಾಂತ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹುಡುಗನನ್ನು ಮತ್ತು ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅದುದರಿಂದ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ತಂದೆಯ ಬಗೆಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಹಾದಿಗೆ ತರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು.

2. ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವುದು:

ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಕ್ಷುಬ್ಧವಾದುದು ಹಾಗೂ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದಂಥದು. ಅದನ್ನು ಹಾರಾಡುವ ಚಿಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ. ಅದುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು. ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಮಗು ತಾನಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು, ಅದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ

ಲಾಭವಾಗುವುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರತಿ ಕಾಲ ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆಯಂತೆ ಪಾಠದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಸಹಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇಕೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡದಂತೆ ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಗು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದು.

3. ಧ್ಯಾನ:

ಮಗುವಿನ ಚಿತ್ರಕಾಗ್ರತೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು.

4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಕಾಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಜತೆಜತೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆತ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದಂತೆ ಆತನ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ದೃಢವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅದು ಆಳವಾಗಿ ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ತಮ್ಮ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬಲ್ಲರಾದರೂ, ಅವರು ಓದಿದುದನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಅದು ಹೇಗೆ?

ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು: ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗಂಭೀರ ತೊಂದರೆಗೆ ಗುರಿಯಾದಾಗ ಆತನ ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆತ ಅನೋವಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ "ಕೊಟರ್ ಇರಿಟೆಂಟ್" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಈ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮರೆಯ ಬಹುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಇತರ ಸಹ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಮರೆತು ಬಿಡಬಹುದು. ಈಗ, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಈ ರೀತಿ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆತ ತಾನು ಓದಿದುದನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಆದರೆ ಇದೊಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಂತ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ತೀವ್ರ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರು ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು "ಅಮ್ಮೀನಿಯಾ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಹರಣ ಅಥವಾ ಕುಂಠಿತವಾದುವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು?

(1) ಮಕ್ಕಳು 'ವರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್'ನಂತಹ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇಂಥ ಆಟಗಳು ಸುಮಾರು 20 ಪದಗಳಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ನೆನಪು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲವು.

(2) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಕಲಿತುವನ್ನೂ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಅವರು ತಾವು ಕಲಿತುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಮೋಹಿನಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಒಳಪಡುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

(ಈ) ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಮನಃ ಕ್ಷೋಭೆ:

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಭೀತಿ ಇದು. ಆದರೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಈ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ಆಗ ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ-ಸಂಮೋಹಿನಿ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ತರಭೇತಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮನಃಕ್ಷೋಭೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಉಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಆಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಉತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಬಲ್ಲರು.

(ಉ) ಕೆಲವು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಕಲಿತುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಎದುರಿಸುವ ಕಷ್ಟ:

ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವಷ್ಟು ತಿಳವಳಕನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆದರಿ ಕೊಳ್ಳುವರು ಅಥವಾ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಆಗುವರು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಿಳಿದು ತಪ್ಪು ಪಡಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗುವರು

ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಭಾಕಂಪನ. ಆದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ನಟ ತಾನು ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಪಾತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಉರು ಹೊಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿ ತಾನು ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಲ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು. ಆಗ ಆತ ತನ್ನ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದು ವಿಚಿತ್ರ. ಆದರೆ ಅವರು 5 ಅಥವಾ 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಐಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಶೇಕಡಾ 5 ರಿಂದ 10 ಮಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರ ನಡವಳಿಕೆಯೂ ಸಹಜವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅವರು ಹಠಮಾರಿತನ ತೋರಬಹುದು. ಭೀತಿ ಮತ್ತು ಆತಂಕದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇಂಥ ಅಸಹಜತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಆತನನ್ನು ಅನುಭವಿ ಮಾನಸಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತಜ್ಞರಿಂದ (ಸೈಕಿಯಾಟ್ರಿಸ್ಟ್) ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸೈಕಿಯಾಟ್ರಿಸ್ಟರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಧೋರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸುವನು.

ಇಂಥ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ತೀವ್ರ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಹುಷಾರಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಯುವ ಕೃಷ್ಣ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 3-4 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 13 ಅಥವಾ 14 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರ ಹೊಣೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆಗ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹಾಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇಂದಿನ

ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಗತ ಕಾಲದ ಸಂಗತಿಯಾಗುವುವು.

ಆನಂದ ಜೀವನದ ಗುಟ್ಟು

(ಫಲ 12 ರಿಂದ)

ಮೊದಲು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗಲಿ, ದೇಹವಾಗಲಿ ವಯಸ್ಸಾದಂತೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ? ಆಗಲಾದರೂ ಭೋಗಗಳಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬೇಕಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿವೇಕವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕಿಂತ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವದೇ ಲೆಸು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನೂ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಆಸೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡವನು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವದರಿಂದ ಆಸೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ಆನಂದವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆನಂದವಾಗುವದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ನಿತ್ಯವಲ್ಲ. ದುಃಖಾತೀತವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗುವ ಸುಖವು ಭೋಗಕಟಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದ್ದು ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಾಮಸುಖವೇ ಆಗಲಿ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ದಿವ್ಯಸುಖವೇ ಆಗಲಿ, ಆಸೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದರಿಂದಾಗುವ ಸುಖದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಪಾಲಿಗೂ ಅವು ಸಾಟಿಯಾಗಲಾರವು ಎಂದು ವೇದವ್ಯಾಸರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಗ್ರಹ : ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ)

ಪರ್ವತ ವಾಣಿಯವರನ್ನು ನೆನೆದ ಸಂಚೆ
 ತಾ. 02-09-1996 ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಪರ್ವತ ವಾಣಿಯವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬವಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ, ನಿರಟ ವರ್ತಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ 'ಅಚ್ಯುತಾನಂತ ಸ್ಟಾಫಿ' (S. B. M. Bank)ಯವರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಪರ್ವತ ವಾಣಿಯವರ (ನರಸಿಂಗ ರಾವ್) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಪರ್ವತ ವಾಣಿಯವರ ಅಭಿರುಚಿ, ನಿಲುವು, ಒಲವು, ಊರು (ಪರ್ವತ ವಾಡಿ) ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಯೋಗ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಯ್ತು.

ಕವನ :

ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ

● ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ
 ಗಾಂಧಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೇರಿತ ತಂಗಿದ್ದಾಗ
 ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಪಡೆದ
 ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಉತ್ತರದಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ್ದನ್ನ
 ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದರು.
 ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ, ಚಿಕ್ಕವಳು
 ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಹುಪ್ಪಾಾಗಿ ಅಕ್ಕರೇಂದ
 ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
 ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಗೆ ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಲಂಗದ ನಿರಿ
 ಚಿಮ್ಮುತ್ತ
 ಎದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ
 ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬಿಸಿಲು.
 ನೋಡಲು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದಾಳೆ.
 ತೇವೆ ಹಾಕಿದ ಲಂಗ ಉಟ್ಟಿದಾಳೆ.
 ಬರಿಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರೊ ಜಡೇಲಿ
 ಹೂ ಮುಡಿವಿದಾಳೆ.
 ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕೂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ
 ಗಾಂಧಿಗೆ ಕನಿಕರ ಉಕ್ಕಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೋಗಿ
 ಕೇಳುತ್ತಾರೆ:
 "ಭಾರವೇನಮ್ಮ?"
 ಹುಡುಗಿ ನಡೀತಾನೆ
 ಒಂದು ಕಂಕುಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕರೇಂದ,
 ಹುಪ್ಪಾಾಗಿ, ಗೆಲುವಾಗಿ ಮಗುನ್ನ ಬದಲಾಯಿಸಿ
 ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ:
 "ಇವನು ನನ್ನ ತಮ್ಮ."
 (ಅಜ್ಜನ ಹೆಗಲ ಸುಕ್ಕುಗಳು ಕವನ
 ಸಂಕಲನದಿಂದ)

**“ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ
 ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮದ
 ಶ್ರೀ ಗಣೇಶೋತ್ಸವ”**

ನಮ್ಮೀ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 16 ರಿಂದ 18ರ ತನಕ ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶೋತ್ಸವವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ದಿನಾಂಕ 16ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-00ಕ್ಕೆ ವಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ, ಸಂಜೆ ಗಂಟೆ 6-00ಕ್ಕೆ ವೇದಘೋಷ, ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಭಜನೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ 17ರಂದು ಸಂಜೆ 6-00ಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗವೇಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಸುಂದರಮ್, ಸುಧಾ ನಾಯಕ್ ಹಾಗೂ ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ನಡೆಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ 18ರಂದು ಸಂಜೆ 6-00ಕ್ಕೆ ಡೊಂಬಿವಿಲಿಯ ಅನುಜಾ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕ್ರಿವೇಣಿ ಮೋಹನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ಮುರಳಿಧರ್ ಇವರಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ವೇದ ಘೋಷ ನಡೆಸಿ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕನ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಪ್ರಸಾದ ವಿನ್ಯೋಗ ನಡೆಯಿತು.

**ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಸಂಗೀತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ
 ಫಲಿತಾಂಶ**

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಸುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೊಂಬಿವಿಲಿಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಜೂನಿಯರ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಆರು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಕದಿಂದ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಮಾರಿಯರಾದ ಪೃಥ್ವಿ, ಸುಕನ್ಯ, ಪಲ್ಲವಿ, ಪೂರ್ಣವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ, ದೀಪಾ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬುಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರಾಗಲೇ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು.

**ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ
 ಶಿಷ್ಯ ವೇತನ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು**

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ಮೂಲಕ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಶಿಷ್ಯ ವೇತನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಕುಮಾರಿ ಸುಕನ್ಯ, ಕುಮಾರಿ ಸೌಮ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಂಜಯ್ ಒಂಟೋರವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, ಶಿಷ್ಯ ವೇತನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಕಾಡಮಿಯು ತಿಳಿಸಿದೆಯೆಂದು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಮಾರಿ ಸೌಮ್ಯ, ಸುಕನ್ಯರವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೂ, ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಂಜಯ್ ಒಂಟೋಗೆ ಭರತ ನಾಟ್ಯಕ್ಕೂ ಅಕಾಡಮಿಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯ ವೇತನ ದೊರಕಿದೆ.

(ಕುಮಾರಿ ಸೌಮ್ಯ ಸೀನಿಯರ್ ವಿಭಾಗದ, ಕುಮಾರಿ ಸುಕನ್ಯ ಜೂನಿಯರ್ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು).

**ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯದ
 ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ
 ಲಘು ಸಂಗೀತ ತರಗತಿಗಳು**

ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಡೊಂಬಿವಿಲಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ತರಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ಓಟಲು, ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ದಸರಾದಿಂದ ಲಘು ಸಂಗೀತ ತರಗತಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಗೀತೆಗಳು, ಭಾವ ಗೀತೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಗೀತೆ, ವಚನ, ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಮೈಸೂರು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯ, 15, ಮೋಹನ ನಿವಾಸ, ಪೆಂಡೆನ ನಗರ ರಸ್ತೆ 4, ಡೊಂಬಿವಿಲಿ ಪೂರ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

**ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
 ಘಟಕದ
 'ಕಾವ್ಯ ಕಮ್ಮಟ'**

ಮುಂಬಯಿ ಸೆ. 8: ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳೊಂದಿಂತೆ 1994-1905ರ ಕೃತಿಗಳ ವಿಮರ್ಶಾ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಘಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಸುಮಾರು 35 ಮುಂಬಯಿ ಲೇಖಕರ/ಪ್ರಕಾಶಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾಂಸರು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ (1-9-1996) ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಜಯಂತ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಅವರು "ಕವಿತೆ ಎಲ್ಲಾ ದಂಡೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಪರಿಯುವಂತಹದು. ಬಾಷೆಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾತ್ರ. ಕವಿತೆ ಎಲ್ಲ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ, ಮಗುವಿನಂತಹ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು, ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ

ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯುವ ಕವಿ ಬರೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಓದುವುದನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತೂಕ ಬರುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿ ಕಮ್ಮಟಕ್ಕೆ ಶುಭ ಕೋರಿದರು.

ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರೊ. ಕೆ. ರಘುನಾಥ್ ಮಾತನಾಡಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೊಳಪುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರೂ ಕೂಡ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಅಪರಾಹ್ನ 2-00 ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರೊ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕವಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಒಂದೊಂದರ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕವನ ರಚಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸಿ ರಚನೆಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಪ್ರೊ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಕಮ್ಮಟ ಯಶಸ್ವಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಜಿ. ಡಿ. ಜೋಶಿ ಅವರು, ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ರಾವ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ

ಮುಂಬಯಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮಾಟುಂಗ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘವು ತನ್ನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ 14-8-96 ರಿಂದ 20-8-96ರ ತನಕ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇದೇ ತಿಂಗಳ 14ರಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸನಾಂಸೆ ಅವರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ "ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇಯಿರಲಿ ಜೀವನ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಒಂದೇ. ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಲ್ಲರ ಮಿಲನವನ್ನೂ ವೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳೇನೂ ಕಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾಲಕರು ಅವರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು, ಜೊತೆಗೇ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ನುಡಿದರು.

ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯೋಜನೆ, ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬ ಮಿಷಿಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಆರಂಭ ಶೂರತ್ವವಾಗದೆ ದೀರ್ಘಾಯುವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ್ ಟೀಕೇಕರ್, ಅವರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೆಯ ಜಯರಾಮ ಅರ್ಚ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕು. ಜಿ. ಪಿ. ಕುಸುಮಾ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀ ಉದಯ ಯು., ಅವರು ವಂದಿಸಿದರು.

16-08-96ರ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಂಘದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಮ್ಮಟವೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್. ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಏಳು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಮ್ಮಟಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನದ ಕುರಿತು ಹೇಳಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಈ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕ ಶ್ರೀ ಉದಯ ಯು., ಅವರುಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.

"ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 17-08-96ರ ರಂದು ಸಂಘದ ಕಿರುಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು. ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಚಿಚಿತ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನ, ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಅಂದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಡಾ. ಗನ್ಪುಲ್, ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಸವಣೂರ್, ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಮ್. ಪಾಟೀಲ್, ಡಾ. ವ್ಯಾಸರಾವ್ ನಿಂಜೂರ್, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಯರಾಮ ಅರ್ಚ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೊನೆಯ ದಿನ 18-08-96ರಂದು "ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ"ದ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣವೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ದಿನಕರ್ ಗಾಂಗಲ್ (ಮರಾಠಿ), ಶ್ರೀ ವಾಗೇಶ್

ಸೋಂದೆ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ತುಳು), ಶ್ರೀ ಡಿ. ಆರ್. ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದ್ (ಕನ್ನಡ) ಮುಂತಾದವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಡಾ. ವ್ಯಾಸರಾವ್ ನಿಂಜೂರ್ ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಉದಯ ಯು., ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ಈ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವಾರವಿಡೀ ತುಳು, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೂ ಸಂಘದ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಯಶಸ್ವಿ ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾದರ್ಪಣೆ
 ❖ ಹರೀಶ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ❖
 ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ. 22, ಸೆಕ್ಟರ್ 3, ನವಿ ಮುಂಬಯಿ
 ಫೋನ್: 768 77 27/767 14 00
 ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿ ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಿತೈಷಿಗಳಿಗೆ, ನವಿ ಮುಂಬಯಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಕೋರುವ,
 - ಡಾ. ಹರೀಶ್ ಬಿ. ಸಾಲ್ಕಾನ್
 ಡಾ. ಸುಚಿತ್ರ ಯತ್. ಸಾಲ್ಕಾನ್

MATRIMONIAL
 Kannada Brahmin girls with passport, Fair, 5'-4" above, C.A., MBA, M.Com., (Computer Proficiency), M.Sc., (Microbiology), Physiotherapist, Software Professionals, for boy. M.S. 28/175. Employed with HI visa visiting Bombay November. Respond immediately to Residence Tel.: 895 69 51 with Bio-data, Photo, Horoscope. Box No. 118, Nesaru.
 ***
 Parents of a Kannada Madhwa boy born on 30th May, 1969 belonging to Maudgalya Gotra, Vishakha Nakshatra 3rd Charana; Tula Rashi. Height: 5'-7"; Qualification: M.Sc. (Phy/Maths.), B.Ed., and working in Bombay invites alliances from suitable brides. Contact Box No. 119, Nesaru.

'ನೇಸರು'
ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳು:

ಒಂದು ಅನಿಸಿಕೆ

ಮಾನ್ಯ ಸಂಪಾದಕರೇ,

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1996ರ 'ನೇಸರು'ವಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ರಂಗನಾಯಕಿಯವರು (ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ 'ಯಂಗಾರ್'ರ ಪತ್ನಿ) ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಲ್ಲಿ ತಮಗಿರುವ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಸದ್ಭಾವನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರ ಮನ ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಓದ್ದಾ, ಓದ್ದಾ, ಮಾಸ್ತಿಯವರ ರಾಮಾ ರಾಮಾ | ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಯ | ನಾಮವ ಗುರುತಿಸಿ | ನೀರಲಿ ಬಿಡಲು| ಆ ಮಹಾಂಬುಧಿಗೆ | ಸೇತುವೆಯಾಯ್ತು | ಮಹಾಮಹಿಮ | ಸುಗುಣಾಭಿರಾಮ | ಅನ್ನೊ ಒಂದು ಕವಿತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು.

ಒಂದು ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅನೇಕ ತರದ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವ, ಅವನು ಸಾಹಿತ್ಯಿಯಾಗಿದ್ದ, ಸಂಗೀತಗಾರನಾಗಿದ್ದ, ಅಥವಾ ನಾಟಕಕಾರನೇ ಆಗಿದ್ದ, ಪ್ರವೃದ್ಧಿಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ, ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವವರ ಮನವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ ಬಯಸುವವರಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ನಿರರ್ಶನ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಯಾಕೆಂದ್ರೆ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಾಹಾಂಬುಧಿಯ ಸೇತು ಬಂಧನದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಅಡೆ ತಡೆ ಇಲ್ಲದ, ಅನ್ನೋನ್ನ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಮತ್ತು ಹಿತವಾದ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಪೀಠವಿಜೇತರಾದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮಗನಾದ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಆಸ್ತಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಅಂತ ಅನ್ನತ್ತ.

ಲೀಲಾ ಜಾಲವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಾ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ, ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರದಂಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿದ್ದ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಹುಮಾನ್ಯತ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಕಾವ್ಯಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು ಇದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲೆ ರಿಗೂ ಉಣ ಬಡಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಆಸ್ತಿ ಮಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತ್ಯಿಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನವರೆಲ್ಲಾ ಹೃದಯವನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಅವರುಗಳ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಿ, ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಅಮರರಾದರು.

ಇಂದು ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಎತ್ತುಯೇರಿಗಳೆದರೆ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಳೆಯಿತು ಅನ್ನೋ ಒಂದು ಗಾದೆಯಂತೆ, ವರಸ ದಾಂಪತ್ಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಹಲವಾರು) ಅಶಾಂತಿ ತಾಂಡವಾಡ್ತೀರೋದನ್ನ ಕೇಳಾ ಇರೋದು ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೊರತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ, ಸುಮಾರು 3 ಅಥವಾ 4 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನ 'ನೇಸರು'ವಿನಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಬರವಣಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 'ನೇಸರು'ವಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೂಂತ, ಯಾರೋಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದು, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿವೆ. College, Universityಗಳಿಂದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಲೆ ತದವೀಧರರಾಗಿ, ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಬಹುದು. ಆದ್ರೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಪಡಬೇಕಾದ್ರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದ್ಯೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಪದವೀಧರರಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಾದಂಥ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ, ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಗಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಸ್ತಿಯವರಂಥ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಷಯ 'ನೇಸರು'ವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬರಬೇಕು. ತಂದೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ರಂಗನಾಯಕಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

- ಸೀತಮ್ಮ.

'ನೇಸರು' ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು,

ಈ ಸಲ ಬಹು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕೈ ಸೇರಿದೆ. ವಿಳಾಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮರಾಜ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಸಂದರ್ಶನವು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಕುಲ ತಿಲಕರೆನಿಸಿದ ದಿ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ "ಶ್ರಾವಣಾ ಬಂತು ನಾಡಿಗೆ" ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಲಾದ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವರಣೆಯು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಲೇಖಕರು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ವಿಷಯ.

ತಥೈವ ಜಂತವೋ ಕಾಲೇ ಕಾ ತತ್ರ, ಪರಿದೇವನಾ ಈ ಲೇಖನವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಬಹು ಸಮಾಧಾನವನ್ನೀಯುವ ಅನೇಕ ಸಾದೋಪಾರಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿದೆ. 'ತತ್ರ ಕಾ ಪರಿದೇವನಾ' ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಗೀತೆಯೇ ಪರಿದೇವಾನ ಎಂಬ ಗುಹ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ ಅದರ ಮಹತಿ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಆಮೆಟ್ಟಿಗೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ತಲುಪುವವರೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಸಾಧನವೆನಿಸುವುದು.

ಬಹು ದಿನಗಳಾಗಿವೆ ಒಂದು ಸಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೋಡುವಾ ಎಲ್ಲವೂ ಆ ದೇವನ ಕೈಲಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಸಾಧನವನ್ನು ಕಂಡು ಮನವು ಅನನ್ಯ ಧನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ತಮ್ಮ,

- ಅಧ್ಯ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ

(ಕನ್ನಡ ಕುಲಭೂಷಣ, ದಾಸವಾಂಜ್ಞಯ ಭೂಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಧಿಪಕ)

ನಂ. 114/Y, ಇನೇ ಮೇನ್, ಇನೇ ಫೇಸ್, 2ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 088.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ, "ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ" ಎಂಬ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅವರಿಗೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಡಾ| ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಡಾ| ತಾಳ್ಮೆಜೆ ವಸಂತ ಕುವಾರರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮನಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಮಕಾಲೀನ ಹಿಂದಿ, ಮತ್ತು ಮರಾಠಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾದಾಯಿನಿ ಹೈ ಸ್ಕೂಲ್ - ಸುರತ್ಕಲ್, ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಸರಕಾರೀ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿರುವ ಇವರು ಮುಂಬಯಿಯ ಖಾಲ್ಸಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮುಂಬಯಿ ವಿ.ವಿ.ಯ ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನ ವೃತ್ತಿ ನಡೆಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.